

בש"פ 4504/21 - אביו מורי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4504/21

לפני: כבוד השופט ע' ברון

המבקש: אביו מורי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 22.6.2021 (כב' השופט י' עדן) ב-עמ"ת 47200-06-21

בשם המבקש: עו"ד ליאור חיימוביץ'

החלטה

1. בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 22.6.2021 (כבוד השופט י' עדן) ב-עמ"ת 47200-06-21. בהחלטתו ביטל בית המשפט המחוזי את החלטת בית משפט השלום בבאר שבע מיום 20.6.2021 (כבוד השופט י' בן דוד) ב-מ"ת 43848-05-21 שבגדרה שוחרר המבקש למעצר בית; והורה על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו.

2. במהלך מבצע "שומר החומות", ביום 20.5.2021 נעצר המבקש על ידי חיילי צה"ל בעת שהגיע לגבול שבין ישראל ובין רצועת עזה. בגין אירוע זה הוגש נגדו כתב אישום שבו יוחסה לו עבירה של ניסיון לצאת מישראל שלא כדין, לפי סעיף 2א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 (להלן: חוק למניעת הסתננות), בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לפי כתב האישום, המבקש הגיע לגבול בכוונה לחצות אותו, וזאת במטרה "לגרום

לצה"ל להיכנס לרצועת עזה". בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו. בהחלטתו מיום 2.6.2021 קבע בית משפט השלום כי קיימות ראיות לכאורה לעבירה המיוחסת למבקש בכתב האישום. טרם שהכריע בבקשה למעצר עד תום ההליכים, הורה בית המשפט על קבלת חוות דעת מאת הפסיכיאטר המחוזי וכן הורה למנהלת הפיקוח האלקטרוני לבחון אם החלופה שהציע המבקש בבית אחרות מתאימה למעצר באיזוק אלקטרוני. בחוות דעת של מנהלת הפיקוח האלקטרוני שהוגשה כעבור מספר ימים הובהר כי בית אחרות של המבקש אינו מתאים לשמש למעצר באיזוק אלקטרוני בשל היעדר תשתיות נדרשות.

לאחר מספר דחיות שנתבקשו על ידי הפסיכיאטר המחוזי, בין היתר לצורך אשפוזו של המבקש להסתכלות, ביום 20.6.2021 הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית שלפיה המבקש כשיר לעמוד לדין והיה אחראי למעשיו ביום ביצוע העבירה נושא כתב האישום. עוד באותו יום הורה בית משפט השלום על שחרורו של המבקש למעצר בית בפיקוח אחרות וגיסו וכן הורה על הפקדה כספית ומתן ערבויות. בהחלטתו ציין בית המשפט כי "על אף עילת המסוכנות הפוטנציאלית אשר קיימת כתוצאה מהמיוחס [למבקש], סבורני כי העדר עבר פלילי, תקופת מעצר ארוכה למדי עד כה (עד תום בירור מצבו הנפשי) והאפשרות לפיקוח אנושי רציף במסגרת תנאי מעצר בית מלאים, מטים את הכף לשחרורו". על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי.

3. בערר טענה המשיבה כי העבירה המיוחסת למבקש היא עבירת ביטחון כאמור בסעיף 35(ב)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים); וככזו היא מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(ג)(2) לחוק המעצרים. המשיבה ציינה כי מעצרו של המבקש נחוץ על מנת למנוע ניסיון נוסף מצדו לחצות את הגבול לעזה, וזאת בהינתן שבחקירתו טען המבקש כי כבר התקרר לגבול במהלך מבצע "שומר החומות" לא רק בהזדמנות שבה נעצר. המשיבה טענה כי אם המבקש יצליח לחצות את הגבול לעזה יש חשש שיפול בשבי חמאס- מה שעלול לגרום למדינה נזק ביטחוני חמור, וכי אין בפיקוח שנקבע כדי לאיין את החשש המתואר.

בית המשפט המחוזי קיבל את הערר בהחלטה מיום 22.6.2021, תוך שקבע כי נוסף עלחזקת המסוכנות שקיימת בדין, נסיבות ביצוע העבירה המיוחסת למבקש וכן הגעתו הקודמת לגבול מלמדות על מסוכנות אישית גבוהה. בית המשפט ציין כי המבקש העמיד את חיילי צה"ל בסכנה ממשית, כשאלה נאלצו להגיע בסיוע טנקים על מנת לעצור אותו, מחשש לירי לכיוונם. מכאן קבע בית המשפט כי שחרורו של המבקש לחלופת מעצר אינו מהווה מענה ראוי למסוכנות הנשקפת ממנו. עם זאת צוין בהחלטה כי ניתן לבחון אפשרות להשמתו של המבקש במעצר בפיקוח אלקטרוני. מכיוון שהאפשרות כבר נבחנה על ידי בית משפט השלום ונמצא כי המקום שהוצע על ידי המבקש אינו מאפשר את השמתו באיזוק- הובהר כי המבקש רשאי לפנות בבקשה לעיון חוזר ולהציע מקום מתאים למעצר באיזוק אלקטרוני. ומכאן הבקשה למתן רשות לערור.

4. בבקשה למתן רשות לערור טוען המבקש כי עניינו מעורר הן סוגיה עקרונית הן נסיבות פרטניות שמצדיקות את התערבות בית משפט זה "בגלגול שלישי".

לטענתו, העבירה של ניסיון ליציאה מישראל שלא כדין שבה הוא מואשם, אינה ראויה להיכלל באופן גורף בין העבירות שמקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, רק משום שמדובר בעבירה לפי חוק למניעת הסתננות. לשיטתו, לא

מדובר בעבירה של הסתננות לישראל אלא בעבירה "הפוכה" שמהווה חריג לחוק. המבקש מוסיף כי תכלית העבירה לפי סעיף 2א לחוק למניעת הסתננות היא לאסור על יציאתם של תושבים שמבקשים לצאת מהארץ מתוך מטרה לפגועה בביטחונה של ישראל, ומבצעים בנוסף עבירות של מסירת ידיעות או מגע עם סוכנים זרים. לכן מבוקש לקבוע כי מי שעבר עבירה של יציאה מישראל שלא כדין ללא עבירה ביטחונית נלווית, לא ייחשב למי שעבר עבירה ביטחונית כהגדרתה בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים.

בהתייחס למסוכנות האישית הנשקפת ממנו, טוען המבקש כי הגיע לגבול מתוך רצון לתמוך בביטחון ישראל, וכי אין במעשיו כל מניע פלילי. לשיטתו, הוא אינו מתכוון לשוב ולנסות לחצות את הגבול לעזה, וגם אם יהיה מעוניין לעשות כן – ייבלם על ידי המפקחים שנבחרו על ידי בית משפט השלום או על ידי כוחות צה"ל שנמצאים במקום. בנסיבות אלה, ההחלטה להשאירו במעצר גורמת לפגיעה בלתי מידתית בחירותו. אשר לנסיבות האישיות שמצדיקות לשיטתו את ביטול החלטת בית המשפט המחוזי, טוען המבקש כי העבירה המיוחסת לו אינה ברף חומרה גבוה שמצדיק מעצר ממושך; וזאת בשים לב לכך שאין לו עבר פלילי, למצבו הנפשי, וכן לעובדה שהיה עצור במשך זמן רב בשל הצורך בקבלת חוות דעת פסיכיאטרית. עוד נטען כי גם ההחלטות המנוגדות של בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי מצדיקות מתן רשות לערוך.

5. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף מבלי להידרש לתגובת המשיבה או לקיום דיון בבקשה לגופה.

כידוע, בקשת רשות לערוך "בגלגול שלישי" תיבחן באמת מידה מצמצמת, כפי שנקבעה בהלכת חניון חיפה (רע"א 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); וזוהי ההלכה הנוהגת גם בהליכים פליליים (בש"פ 3210/21 קראעין נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.5.2021)). המקרה שלפניי אינו נופל לגדר המקרים החריגים המצדיקים מתן רשות לערוך, משלא מתעוררת שאלה בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, ולא קיימות נסיבות פרטניות המצדיקות התערבות. ויובהר כי עצם העובדה שבית המשפט המחוזי הפך את החלטת בית משפט השלום אינה מצדיקה כשלעצמה מתן רשות לערוך (בש"פ 3324/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (13.5.2021)).

6. די באמור כדי לדחות את הבקשה למתן רשות לערוך. עם זאת ייאמר כי אף לגופם של דברים אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי.

חרף ניסיונו של המבקש לשוות לבקשתו נופך עקרוני, היא מתמצה בנסיבותיו האישיות וביישום ההסדר שנקבע בחוק המעצרים על עניינו הפרטי. בית המשפט המחוזי התרשם כי המסוכנות האישית שנשקפת מהמבקש היא גבוהה, אף מבלי להידרש לחזקת המסוכנות הסטטוטורית. מסוכנות זו איננה תיאורטית או ספקולטיבית. במעשים המיוחסים לו בכתב האישום העמיד המבקש את עצמו ואת חיילי צה"ל בסכנה ממשית, וקיים חשש שהוא ישוב וינסה לחצות את הגבול באופן שעלול לגרום סכנה לביטחון המדינה. בנסיבות אלה, אני שותפה לעמדת בית המשפט המחוזי שלפיה שחרור המבקש למעצר בית אינו מאיין את מסוכנותו. המענה שהציע המבקש לאפשרות שיחזור על הניסיון לצאת לעזה, שלפיו יעצר על ידי כוחות צה"ל, הוא בגדר אבסורד – שכן עצם הניסיון להתקרב לגבול במועד ביצוע העבירה הוא

שהעמיד את המבקש ואת החיילים בסכנה.

כפי שציין בית המשפט המחוזי בהחלטתו, המבקש רשאי לפנות בבקשה לעיון חוזר ולהציע מקום מתאים להשמתו במעצר באיזוק אלקטרוני, לאחר שהחלופה שהוצעה לבית משפט השלום נמצאה בלתי מתאימה. ויודגש כי העובדה שהמבקש נאשם בעבירה המוגדרת כ"עבירת ביטחון", אינה מונעת כליל את האפשרות שיועבר למעצר באיזוק, ובלבד שמקום המעצר יענה על דרישות מנהלת הפיקוח האלקטרוני, וכי בית המשפט ישתכנע שניתן להסתפק במעצר מסוג זה כאמור בסעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים.

7. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ובתמוז התשפ"א (6.7.2021).

ש ו פ ט ת